

ПЛЮЩ НАДІЯ ПРОКОПІВНА

У 2011 році виповнюється 30 років науково-педагогічної діяльності та майже 50 років загальної наукової діяльності доцента кафедри сучасної української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Надії Прокопівни Плющ.

За цей час Надія Прокопівна виховала цілу плеяду молодих науковців, у її науковому та методичному доробку – монографії, підручники, посібники, численні статті.

Народилася Надія Прокопівна 17 липня 1941 року в с. Бобрик Ніжинського району Чернігівської області. З 1946 р. жила в м. Ніжині, 1948 р. пішла до першого класу Ніжинської СШ № 2, яку закінчила у 1958 році зі срібною медаллю. За іронією долі чи з бажання довести, що заслуговувала на вищу оцінку, ніж “4”, яку їй поставили за екзаменаційний (випускний) твір з української мови та літератури, вступила саме на відділення української мови та літератури філологічного факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка, хоча мріяла про журналістику, геологію, медицину... А оскільки саме в 1958 році було скасовано пільги для медалістів, довелося складати всі п’ять вступних іспитів – і всі на “відмінно”.

“Студентська юність була чудовою, – згадує Надія Прокопівна. – Ми тоді були не тільки наївними романтиками, а й невинними оптимістами: труднощі (а їх було немало) долали без нарікань, брали активну участь у житті факультету, університету, в художній самодіяльності (зокрема у фольклорно-етнографічному ансамблі “Веснянка”, який тоді саме народжувався під керівництвом незабутнього Володі Нероденка). Запам’яталися новорічні свята, що в той час влаштовували в чер-

воному корпусі університету, – всі зали й коридори належали в ті дні усім студентам університету... Тому філологи дружили з геологами, географами, фізиками... (до речі, чимало моїх однокурсниць повиходили заміж за фізиків і геологів). Мене ж причарував своїм голосом однокурсник-філолог Сашко Плющ, який вступив до університету після служби на Балтійському флоті. Одружилися ми на п'ятому курсі”.

1963 року після закінчення з червоним дипломом університету Надія Прокопівна була направлена на роботу старшим лаборантом у відділ експериментальної фонетики Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. Непомітно збігли роки навчання в аспірантурі Інституту мовознавства (1966–1969), результатом яких став захист кандидатської дисертації “Інтонація вставності в українській мові” (1970 р.).

Після аспірантури Надія Прокопівна працювала молодшим науковим співробітником відділу експериментальної фонетики Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні.

1981 року до наукової діяльності додалася ще й педагогічна – почалася робота в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка: на посаді доцента кафедри сучасної української мови (1981–2011); завідувача кафедри сучасної української мови (1994–2001); заступника декана філологічного факультету (2001–2002).

Упродовж цих років читала нормативні курси (“Сучасна українська літературна мова. Лексика. Стилїстика. Фонетика. Фонологія”, “Мовна майстерність”), спецкурс для магістрантів та аспірантів (“Просодична система української мови”). Під її керівництвом захищені чотири кандидатські дисертації. Неодноразово виступала офіційним опонентом на захистах кандидатських дисертацій.

Надія Прокопівна Плющ є автором монографії “Інтонація вставності в українській мові” (1976), співавтором кількох монографічних досліджень (“Інтонація мовлення”, 1968; “Інтонаційна організація мовлення”, 1972; “Інтонація як мовний засіб вираження думки”, 1975; “Типологія інтонації мовлення”, 1977 та ін.), а також підручників з української мови для студентів-філологів (“Сучасна українська літературна мова. Фонетика”,

2002; “Сучасна українська мова. Орфоепія”, 2007, 2008; “Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика”, 2010). За її підручниками багато років навчаються іноземні студенти (“Augsburger Ukrainicum. Lehrbuch für ukrainische Sprache. Аугсбурзький українікум. Підручник з української мови”, 1999; “Практичний курс граматики української мови для студентів-іноземців”, 2003 (у співавторстві); “Українська мова. Початковий курс для студентів-іноземців”, 2003 (у співавторстві)). Один із підручників видано в Німеччині, де Н. П. Плющ викладала українську мову протягом 1989–1993 років в університеті імені Людвіга Максиміліана.

Крім наукової діяльності, Надія Прокопівна проводила величезну громадську роботу, була відповідальним редактором, згодом – заступником відповідального редактора міжвідомчого наукового збірника “Українське мовознавство”, тривалий час очолювала Науково-методичну комісію Інституту філології, була членом Ученої ради Інституту філології, членом методичної комісії Міністерства освіти і науки України.

Нагороджена Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Почесним знаком “Відмінник освіти”, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною грамотою Київського національного університету, є лауреатом премії імені Михайла Грушевського.

Колектив кафедри сучасної української мови щиро вітає Надію Прокопівну Плющ зі славним ювілеєм і бажає нашій дорогій колезі, Вчителеві, невтомній трудівниці, а також турботливій і ніжній мамі й бабусі міцного здоров’я, творчої наснаги, життєвого оптимізму і здійснення нових задумів і мрій!